

**Restaurátorský průzkum a návrh na restaurování geometrické vitráže
osazené nad vchodem do vestibulu
Střední školy potravinářství a Služeb v Pardubicích**

Č.1406

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

zpracovatel: **Ateliér VITRAJ s.r.o.**
Pod Novým lesem 86/31, 162 00 Praha 6
IČ 24852732, DIČ CZ24852732
kontakty: tel / fax: +420 235360141, mob: +420 603864025
info@vitraj.cz, www.vitraj.cz

zodpovědná osoba : ing. arch. Jan Černohorský
+420 739 087 746
Jiří Černohorský, povolení k restaurování MKČR č. 5865/96
+420 603 864 025

zadavatel : **Střední škola potravinářství a služeb Pardubice**

podklady : Vlastní prohlídka na místě, zaměření a fotodokumentace 30.1.2014

datum provedení : 10.2.2014

Předmět

Vitráž má symetrické geometrické dělení jak nosného kovového rámu, tak dělení jednotným mosazným profilem pohledového rozměru 7 mm. Subtilní kovová konstrukce je svařená. Vnitřní dělení je provedeno z litinových „T“ profilů, obvod z tažené oceli. Jednotlivé pláty jsou osazeny z vnitřní strany konstrukce a upevněny šroubovanými lištami.

Použité sklo je opět převážně čiré tedy nebarevné, jen ve vodorovných pruzích pravoúhlých trojúhelníkových plátů je použito opálově zabarvené sklo.

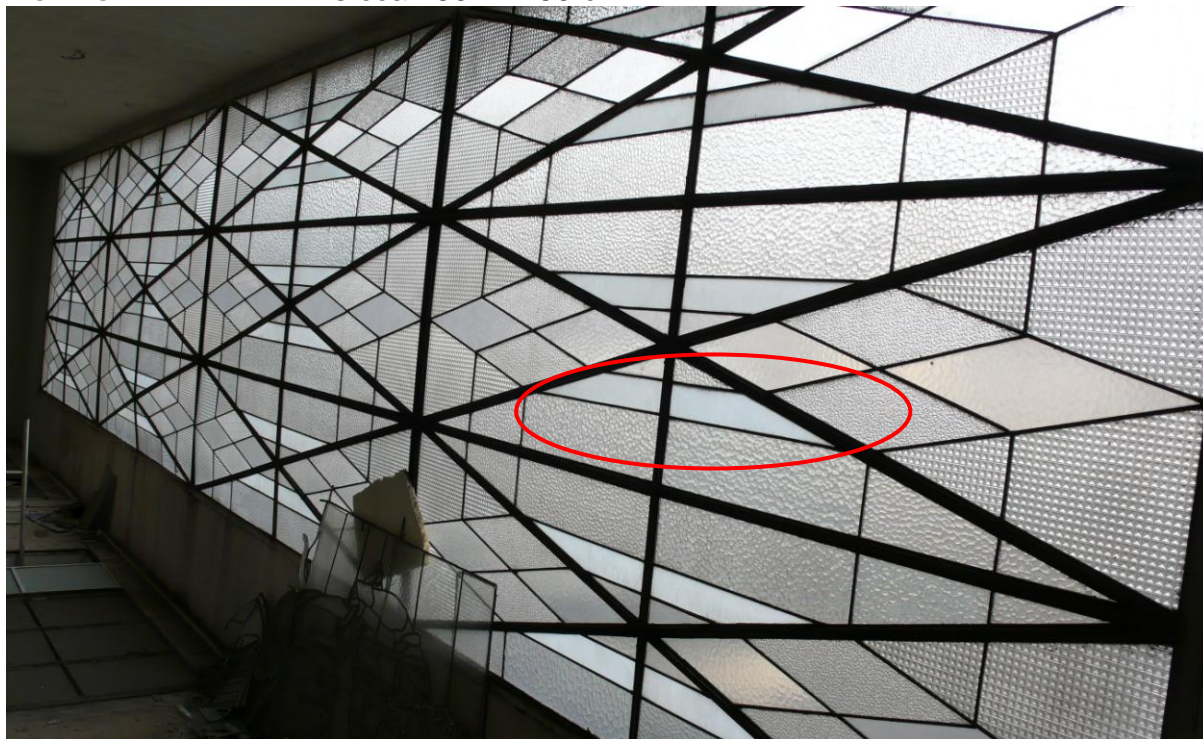
Toto vitrážové prosklení bylo realizované pravděpodobně také v roce 1931. Současný stav vitráže také odpovídá víc jak 80 letům fungování vitráže v exteriéru.

Strukturální skla jsou značně znečištěna. Několik skel je poškozených, fragment opálového skla chybí. Mosazný profil silně koroduje, je uvolněný ve spojích, některé pláty jsou v ploše deformované, prohnuté a uvolněné z rámu, tento stav je jistě také způsoben neosazením zavětrovacích výztuh při původní realizaci vitráže.

Subtilní kovová konstrukce je místy narušena korozí, hlavně ve spojích. Vnitřní dělení rámu již není v ploše stabilní, ve spojích se láme.

Rozměr

1 ks cca 190 x 1150 cm

Vnitřním dělením je vitráž členěná na 48 ks trojúhelníkových pravoúhlých plátů (š 60 x v 30cm) a 24 ks plátů ve tvaru rovnostranného trojúhelníku (š 60 x v 70cm).

Technika

Vitráže byly provedeny klasickou technikou zakládání skla do mosazného profilu. Mosazný profil je z pohledové strany jednotného rozměru 7 mm. Použité sklo je strojově válcované strukturální čiré - nebarevné. Jen v případě vodorovných pruhů pravoúhlých plátů je použito opálově tónované sklo.

Osazení

Jednotlivé pláty jsou osazeny v kovovém rámu z vnitřní strany a upevněny šroubovanými lištami.

Popis současného stavu

Vitrážové prosklení bylo realizované pravděpodobně v roce 1931. Současný stav vitráže tak odpovídá víc jak 80 letům fungování vitráže v exteriéru.

Mosazné profily jsou stejně jako kovová konstrukce napadeny korozí. Některé pláty jsou v ploše deformované, prolomené a uvolněné z falcu. Tento stav je způsoben jednak narušením cínovaných spojů mosazných profilů, tak nestabilitou kovové konstrukce ve spojkách dolních částí rámu a neosazením zavětrovacích výztuh při původní realizaci vitráže. Vnitřní dělení rámu již není v ploše stabilní, ve spojkách se láme. Strukturální skla jsou značně znečištěná. Několik skel je prasklých, fragment opálového skla chybí.

Závěr

Velmi problematický současný stav této vitráže je nutné řešit postupně a koncepčně tak, aby nedošlo k podobné devastaci prosklení jako u figurální vitraje. Zde je nutné konstatovat, že i přes velmi narušený stav vitráže je prakticky 100% původních skel zachovaných. Při vědomí skutečnosti, že některá strukturální skla dnes již nikde neexistují, je nutné přistoupit k záchraně těchto autentických skel tak, že první krok bude zahrnovat dokumentaci, demontáž a uskladnění všech plátů ve speciálních bednách. V druhé fázi by měla být provedena revize nosného rámu, jeho repase nebo výroba kopie. Poslední krok by měl zahrnovat kompletní restaurování vitráží včetně 100% výměny mosazného profilu, speciální zpevnění spojů nebo osazení zavětrovacích výztuh.

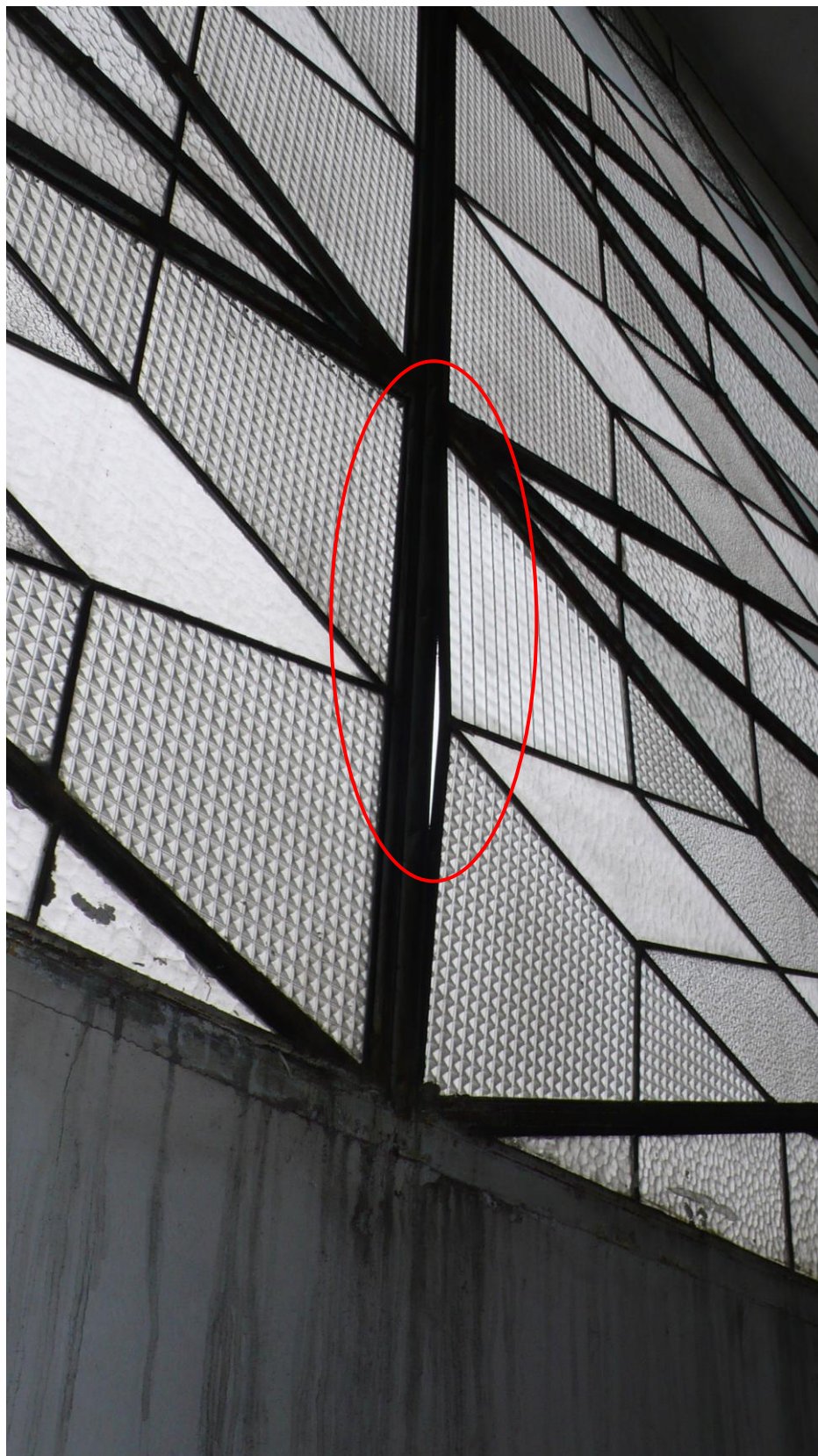
současný stav - detail osazení

detail deformace kovového rámu v ploše

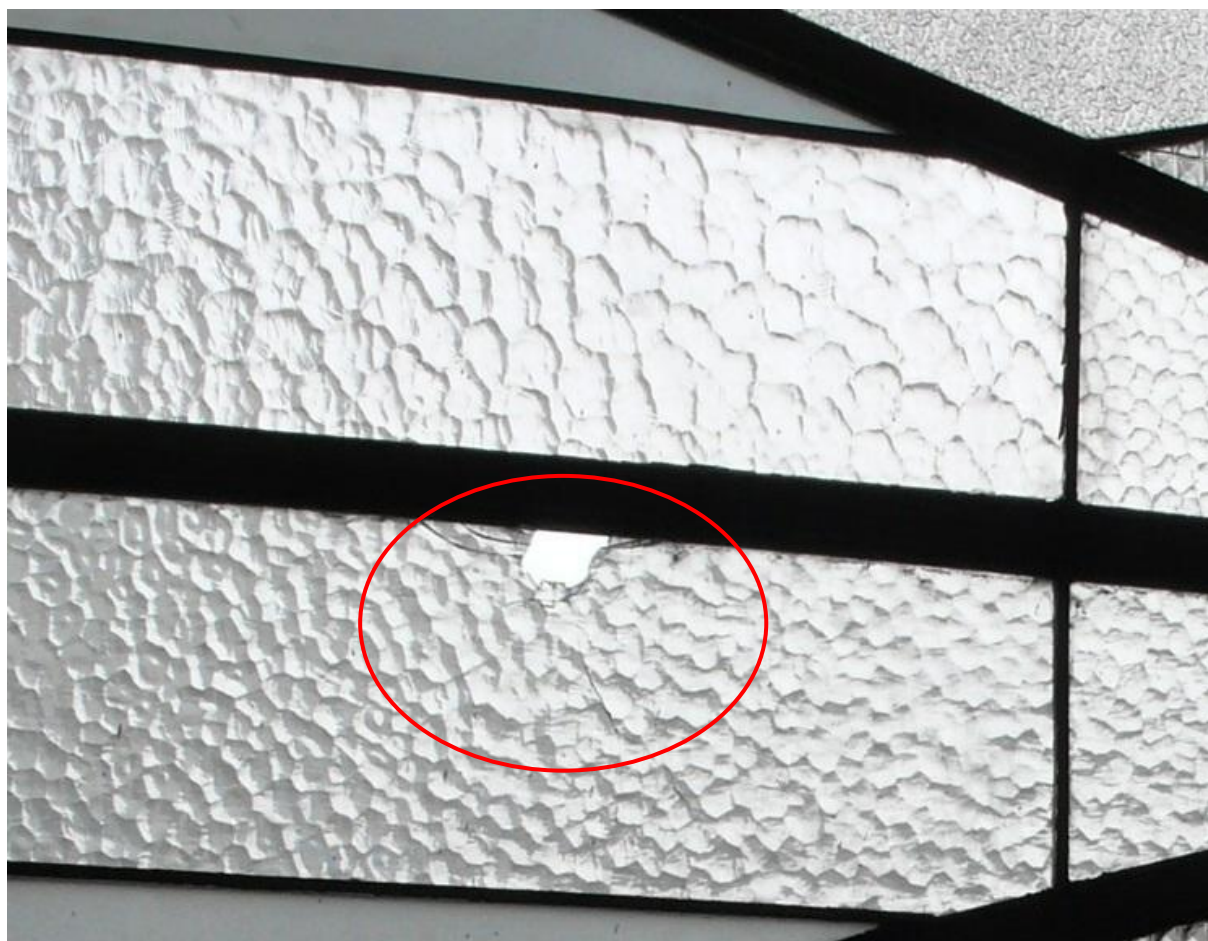
deformace kovového rámu v ploše

detail deformace plátu v ploše a uvolnění plátu z konstrukce

detail konstrukce zvenku

detail rozbitého strukturálního skla

detail rozbitého opálového skla

Návrh na restaurování

Tento návrh vychází z principu zachování a použití maxima původního použitelného skla při restaurování.

Záchranu a restaurování těchto vitráží je nutné i z výše popsaného skutečného stavu rozdělit do několika etap.

I. ETAPA - demontáž a uskladnění

Tato etapa by měla zahrnovat fotodokumentaci všech plátů před a po demontáži. Dále odbornou demontáž všech plátů vitraje a uložení všech plátů do speciálních beden.

postup práce

- Zhotovení fotodokumentace.
- Oboustranné zafixování všech plátů samolepící páskou.
- Vyjmutí plátů z kovové konstrukce.
- Zaměření všech plátů.
- Uložit pláty do speciálních beden.
- Vypracování restaurátorské zprávy.

II. ETAPA - zjištění skutečného stavu kovového rámu

- Tato etapa by měla zahrnovat očištění a vyhodnocení stavu konstrukce.
- Zpevnění nebo výrobu kopie kovového rámu včetně povrchové úpravy.
- Provizorní zasklení konstrukce.

III. ETAPA - kompletní restaurování vitráže

V této etapě bude provedeno kompletní restaurování vitráže včetně 100% výměny mosazného profilu.

schéma restaurování

- Budou rozebrány všechny pláty ze stávajícího mosazného profilu.
- Po odmočení budou všechna skla omyta a očištěna.
- Jednotlivé pláty budou zkompletovány.
- Bude připraven nový mosazný profil, řezání, pasování a sesazení profilů.
- Sesazení plátů.
- Oboustranné cínování spojů mosazných profilů a jejich vyztužení.
- Očištění spojů od přebytečného cínu.
- Oboustranné vyleštění mosazných profilů celých plátů.
- Odmaštění plátů.
- Nalakování mosazných profilů zaponovým lakem.
- Osazení a zatmelení plátů na původní místo.
- Vypracování restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace.

Použité materiály

- Strukturální válcované sklo.
- Mosazný „H“ „Y“ profil.
- 60% cínová pájka.
- Silikonový tmel.
- Konstrukční lepidlo.
- Čistící prostředky, saponát, jemná pemza, dřevěné piliny a další pomoc. materiály.

V Praze dne 10.2.2014

Jiří Černohorský
restaurátor
povolení MK ČR č. 5865/96